

Скрипник Р. В.
студентка ІПКОЮ, 1 курс, 3 група,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
науковий керівник – **Савченко Г. С.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри культурології

ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ У СУЧАСНОМУ ТЕАТРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ УКРАЇНИ

За умов глобалізації сучасне українське мистецтво продовжує свій розвиток на основі синтезу національних традицій, які мають коріння в багато-

віковій традиції професійної та народній творчості, і новацій, які є знаком сучасної епохи. Оновлення духовної культури України на сучасному етапі виявилось і в театральному мистецтві, визначивши основні шляхи його еволюції. На початку 1990-х рр. у зв'язку з переоцінкою цінностей в духовній культурі України постали ті проблеми, які раніше або замовчувались, або були не актуальними в контексті розвитку радянського мистецтва. Це проблеми історичної пам'яті українського народу, його історії, мови, самобутності. Одночасно актуалізуються «вічні» теми, які завжди приваблюють митців в кризові, зламні епохи. У роки незалежності відбулось оновлення репертуару українських театрів за рахунок як вітчизняної, так і зарубіжної драматургії. Значне місце в ньому посіли твори сучасних українських авторів [1].

Діячі театального мистецтва усвідомили потребу формування національного театру з метою вивчення сьогодення й минулого української культури, що зумовило активне звернення до класиків української драматургії. Тенденцією доби стають експерименти з класичними творами, при цьому «нові» прочитання «знайомого» часто виявляються віддзеркаленням сьогодення. В цьому контексті слід згадати про оновлення українського лялькового театру. Зокрема, в репертуарі Харківського державного академічного театру ляльок ім. В. А. Афанасьєва представлені численні вистави для дорослих: «Майстер та Маргарита», «Майська ніч», «Казанова», «Декамерон», «Вишневий сад» тощо.

Здатність до динаміки й оновлення виявили передусім невеликі театри. Активно формуються «малі» сцени, камерні театри, такі як, наприклад, Київський драматичний театр «Браво», «Театральний клуб», Харківський театр «Post Scriptum», Театр 19 та багато ін., які орієнтуються на інтелектуальну аудиторію. В таких невеликих театральних колективах реалізуються сміливі пошуки та експерименти зі словом, сценічною дією, сценічним та музичним оформленням тощо.

Явищем доби став масштабний фестивальний рух, який стимулює творчий діалог між різноманітними колективами (наприклад, «Золотий лев», «Театральне Придніпров'я», «Рампа», «Тернопільські театральні вечори. Дебют» та ін.) [1]. Ці заходи акумулюють творчий досвід та спонукають до активного пошуку митцями нових шляхів розвитку театру в Україні.

Отже, часи незалежності відзначені бурхливим розвитком театального мистецтва в Україні на основі синтезування традицій і новацій. Знаком того, що, попри всі економічні негаразди, театр в Україні квітне, є велика кількість професійних та аматорських театральних колективів і повні глядацькі зали.

Література

1. Мистецтво сучасної України : навчальний посібник / за ред. Л. В. Анучиної, О. В. Уманець. – Харків : Нове слово, 2009. – 92 с.
2. Уманець О. В. Сучасний український театр як віддзеркалення аксіологічних пошуків / О. В. Уманець // С. Рахманінов та культура України (С. Рахманінов : на зламі століть). Вип. 8 : Проблеми та перспективи розвитку культури в незалежній Україні. Ч. II : Наукові статті учасників. – Харків : ФОП Носань В. А., 2011. – С. 155–161.

Слюсаренко А. Р.

студентка ПЖКОЮ, 1 курс, 10 група,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
науковий керівник – **Савченко Г. С.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри культурології

ПРОБЛЕМА ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕНТАЛІТЕТУ УКРАЇНЦІВ У XXI ст.

На сучасному етапі розвитку гуманітарного знання особливої актуальності набули дослідження менталітету народу України. Це обумовлено суттєвими соціально-економічними та політичними змінами у суспільстві і потребою осмислення їх впливу на менталітет.

Менталітет українців уособлює безцінний досвід багатьох поколінь. Втім він є схильним до певних трансформацій, але високий динамізм сучасного світу ускладнює «відстеження» його перетворень. Трансформації менталітету об'єктивно зумовлені розвитком суспільства та постають як значуща соціальна проблема. Поняття менталітет визначається як доведений до підсвідомого автоматизму тип мислення; світоглядна матриця, яка проявляється у системі цінностей та регулює зміст буття спільноти і окремих особистостей. Може змінюватися внаслідок нового культурного контексту, та, зазвичай, це є болісним процесом для особистості [1]. Тож ускладненість геополітичної ситуації, певні політичні події, природні та соціально-історичні чинники стали поштовхом для трансформацій в сучасному ментальному просторі України.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Кафедра культурології

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ
ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ
(до 150-річчя заснування «Просвіти»)

Тези доповідей учасників
Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Харків, 23 квітня 2018 р.

Харків
«Право»
2018

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. В. Уманець,
Г. С. Савченко, О. А. Стасевська*

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти») : тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2018 р.). – Харків : Право, 2018. – 212 с.

ISBN 978-966-937-408-0

Збірка містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти»)», в яких висвітлені актуальні питання духовного буття сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-408-0

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2018
© Оформлення. Видавництво «Право», 2018